

Green Deal Meervoudig Groene Daken

Persbericht Leven op Daken

Afgelopen woensdag 10 september is in Groningen op de Nationale Groendag, door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken, Sharon Dijksma en initiator Erik Steegman van Leven op Daken de Green Deal Groene Daken ondertekend.

Samen met het Ministerie van Infrastructuur en Milieu; de gemeente Almere, wethouder Frits Huis en vanuit de overkoepelende organisaties VHG, dir. Egbert Roozen (hoveniers) en Vebidak, adj. dir. Andre van den Engel (Dakbedekkingsbedrijven in de plaats van dir./ secr. Mr. Cees Woortman); de bedrijven BTL Nederland vertegenwoordigd door dir. Olaf Janssen; dir. Marc Evers van Mastum Daksystemen; Aart Veerman, Van der Tol Hoveniers; dir. Rob Versluis van BDA/Kiwa en Ing. Peter Koop van ZinCo Benelux is de ondertekening van de Green Deal een feit.

Interview

Partijen willen zich inspannen om belemmeringen bij het aanleggen van groene daken om te zetten in een stimulans. Want meer vegetatiedaken komt de leefbaarheid ten goede en draagt bij aan een betere waterhuishouding.

“Tijdens de hevige regenbuien van de afgelopen maanden bleek maar al te duidelijk het belang van een goede waterhuishouding. Rioleringsstelsels konden het overvloedige water nauwelijks afvoeren. Zeker in steden - waar veel tuinen volledig geplaveid zijn - is dit een probleem. Groene daken kunnen zeker een positieve bijdrage leveren aan de waterhuishouding omdat er water tijdelijkegebufferd wordt bij piekbelastingen op ons afvoerstelsel”, vertelt Erik Steegman, directeur van Leven op Daken en initiatiefnemer van de Green Deal.

Vegetatiedaken in opkomst

De laatste jaren zijn vegetatiedaken en groene gebruiksdaken zeker in opkomst. Ze verrijzen op appartementencomplexen en kantoren, maar ook op het maaiveld, als hele parkinrichtingen ter verfraaiing van de stedelijke omgeving op bijvoorbeeld het dak van in de grond gebouwde parkeergarages. Vraag aan Steegman is: waarom hebben groene daken stimulans nodig?

“Meer dan de helft van de projecten in de nieuwbouw van bijvoorbeeld utiliteitbouw, scholenbouw en ziekenhuissector heeft een gebruiksdak. Dat kunnen recreatieve buitenruimten zijn, daken met PV-panelen en groene zichtdaken waarbij waterbufferende mogelijkheden worden ingezet. Bij de eerste twee vloeien de opbrengsten direct terug naar de gebouweigenaar omdat het de leefsfeer of energierekening ten goede komt. Groene waterbufferende daken kennen een ander verdienmodel. Daarbij profiteert vooral de omgeving van het groen en van meer wateropslagcapaciteit de gemeente, het waterschap met zijn waterzuivering, maar de eigenaar veel minder. Dat belemmert de investeringsbereidheid.”

Van belemmering naar landelijke Stimulans

Partijen willen dat de regelgeving en stimulerende maatregelen voor groene gebruiksdaken worden geüniformeerd. “Het is moeilijk uit te leggen dat de ene gemeente een rante subsidieregeling voor vegetatiedaken heeft, terwijl een dakeigenaar vijf kilometer verderop het bijna alleen moet bekostigen. En ook bouwvoorschriften werken vaak remmend. Bijvoorbeeld als door de realisatie van een groendak één verdieping moet worden ingeleverd. Deze zaken komen de investeringsbereidheid niet ten goede. Wij willen samen met de marktpartijen die een maatschappelijk of financieel voordeel hebben het verdienmodel samenstellen en met hen een aantal pilots opzetten om uiteindelijk samen te bekijken hoe we belemmeringen kunnen wegnemen en kunnen omzetten naar een landelijke stimulans. Ook leren van internationale ontwikkelingen in steden zoals Stuttgart, Singapore, London en Chigago waar regelgeving en stimulansen veel sneller hebben geleid tot resultaat in plaats van ons vaak kleinschalig plaatselijk subsidiaal beleid,” aldus Steegman.

Toelichting: context en initiatief

Context

Begroeide daken versterken ecosystemen en leveren daarmee ecosysteemdiensten zoals afvangen van fijn stof, verlagen van de koellast in gebouwen, verminderen van hittestress in steden, bufferen van water tijdens hevige regenval en vergroten van biodiversiteit. Een begroeid dak biedt bovendien verruiming van de gebruiksruimte en kent een langere levensduur van de dakbedekking op een plat dak.

Om de bebouwde omgeving meer klimaatbestendig te maken, geven diverse gemeenten subsidie op de aanleg van groene daken. Echter, de hoogte en voorwaarden van de subsidieregelingen verschillen nogal per gemeente of zelfs binnen één gemeente. Daarnaast blijkt aan de vraagzijde dat men bij meer dan de helft van het aantal bouwaanvragen het dak de functie van begroeid gebruiksdak wil geven. Iets waar bijvoorbeeld een gemeentelijke bouwverordening nu niet altijd in voorziet.

Kortom op dit moment zien veel potentiële eigenaren van begroeide daken nog niet voldoende baten om de investering te laten renderen. Veel van de baten komen niet ten goede aan degene die het dak als opdrachtgever laten aanleggen. Tijdens een “Praktijk ontmoet Beleid” bijeenkomst van de CoP Bedrijven en Biodiversiteit in 2013 is gepleit voor landelijk beleid. Het Ministerie van Economische Zaken en andere aanwezige overheden en kennisinstellingen gaven toen aan dat de thematiek zich leent voor een procesaanpak via een Green Deal.

Initiatief

Het kennisplatform Leven op Daken (www.levenopdaken.nl), nam daarop het initiatief om de haalbaarheid van een dergelijke Green Deal te onderzoeken. Naast de Ministeries van Economische Zaken (groene steden) en Infrastructuur en Milieu (klimaat bestendig maken) zijn gemeenten, provincies, waterschappen en aanverwante organisaties en bedrijven benaderd voor eventuele deelname aan een Green Deal Groene Daken.

Bijgaand het Plan van Aanpak voor het opstellen en uitvoeren van deze Green Deal. Dit plan is gebaseerd op de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek en sluit aan op de concept Green Deal tekst.

Green Deal

Doel

Om in samenwerking tussen de Partijen een impuls te geven aan het verder uitbreiden van meervoudig ruimtegebruik van begroeide daken in de stedelijke bebouwde omgeving en te komen tot landelijke stimulering van een effectieve toepassing van begroeide daken op een dusdanige wijze dat:

1. Begroeide daken bijdragen aan het optimaal benutten van de gebruikruimte door de herdefiniëring van de functie van begroeide daken;
2. De ecosysteemversterkende eigenschappen van begroeide daken optimaal benut worden voor het effectief halen van diverse beleidsdoelen en voordelen:
 - Klimaatbestendige stad: waterbuffering en verminderen hittestress,
 - Verbeteren luchtkwaliteit, binden CO₂,
 - Verlagen koellast, hoger rendement zonnepanelen,
 - Welzijn door groen, kwaliteit leefomgeving,
 - Vergroten leefruimte buiten door Meervoudig Ruimtegebruik,
 - Versterken biodiversiteit (bloemen, bijen, vogels, etc).
3. De investering in en de baten van een begroeid dak tot een win-win situatie leidt bij de betrokken stakeholders door een nieuw te ontwikkelen gezamenlijk maatschappelijk verdienmodel. Het te ontwikkelen verdienmodel omvat tevens verbeteringen in de context van de stakeholders van het begroeide dak. Een handleiding behoort tot de mogelijkheden. Door:
 - Kennis en ervaring rond effectieve stimulering te delen;
 - Ontwikkelen maatschappelijk verdienmodel voor begroeide gebruiksdaken;
 - Belemmeringen binnen bestaand beleid te identificeren en weg te nemen, en kansen op te sporen en te benutten;
 - Effectieve maatregelen te signaleren en agenderen bij partijen die hierin stappen kunnen zetten.

Winst voor partijen

- Optimale benutting van de gebruikruimte van groene daken (winst particulieren & bedrijven);
- Langere levensduur van het dak (winst maatschappij, particulieren en bedrijven);
- Verlaging van de kosten voor waterberging en -afvoer (winst overheid);
- Gezondere lucht, behoud c.q. vergroting van biodiversiteit (winst maatschappij);
- Verhoging welzijn, verlaging zorgkosten (winst alle betrokkenen);
- Waarde verhoging van vastgoed (winst eigenaar en ontwikkelaar);
- Bijdrage positief imago naar klant en werknemer (winst bedrijven).

Beoogde aanpak

Via een multi-stakeholder-overleg de mogelijkheden voor brede opschaling van begroeide daken verkennen en realiseren in het kader van meervoudig ruimtegebruik, klimaatbestendigheid en biodiversiteit. Onderwerpen:

- Huidige stand van zaken: welke wet- en regelgeving is er al op dit moment, hoe wordt er vorm gegeven aan beloning voor begroeide daken bijvoorbeeld middels stimulerend beleid of vermindering van bepaalde belastingen. Welke inzichten levert dit op t.a.v. haalbaarheid en effect op opschaling;
- Opties voor nieuw maatschappelijk verdienmodel genereren en toetsen;
- Inzicht in mogelijke vormen van stimulerend beleid;
- Welke belemmeringen en kansen zijn er;
- Welke aanpassingen zijn wenselijk en haalbaar in de context van begroeide daken om toepassing van begroeiing op daken te stimuleren op nationale schaal.

Denkbare oplossingen

Een gezamenlijk oplossingsgericht proces met de belangrijkste betrokken stakeholders kan bijvoorbeeld leiden tot de volgende oplossingen:

- Aanpassen en stroomlijnen van relevante wet- en regelgeving en subsidieregelingen;
- Korting op waterschapsbelasting en rioolheffing;
- Mogelijkheid voor hogere hypotheek (net als bij energiemaatregelen) bij particulieren;
- Opname in de groenregeling;
- Advies uitwerken voor gemeentelijk stimulering van begroeide gebruiksdaken;
- Aanpassing belemmerende (plaatselijke) bouwverordeningen, bouwbesluit.

Plan van Aanpak

Uitgangspunten

1. Betrokken overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven zoeken samen actief naar een nieuw maatschappelijk verdienmodel voor het stimuleren van toepassing van begroeide gebruiksdaken. Het gaat om een open zoekproces uitgaande van een win-win perspectief voor alle betrokkenen. Daarnaast het genereren van stimuleringsmaatregelen in de context, kansen en belemmeringen opsporen en deze benutten dan wel wegnemen.
2. Voor de begeleiding en ondersteuning van het proces door derden wordt een financiële bijdrage gevraagd, de uren van de deelnemende partijen zijn voor eigen rekening en inbreng. Binnen de Green Deal wordt niet de aanleg van groene daken gefinancierd.
3. Deelnemende partijen spannen zich in om de gegenereerde stimuleringsoplossingen op haalbaarheid te onderzoeken. Partijen zijn bij gebleken haalbaarheid niet verplicht om deze door te voeren. Echter de gegenereerde stimuleringsmaatregelen zijn na instemming van de andere betrokkenen door eenieder te gebruiken.

Stapsgewijs

De Green Deal bestaat uit meerdere stappen die elkaar logischerwijze opvolgen: bouwen en tekenen van de Green Deal, het samenstellen van de werkgroep, het ontwikkelen van een nieuw maatschappelijk verdienmodel, het onderzoeken van stimuleringsmaatregelen in de context van begroeide daken, landelijke afstemming en opschaling. Dit Plan van Aanpak treedt in werking na de ondertekening van de Green Deal.

Werkgroep samen stellen

In de samenstelling van de werkgroep wordt gezocht naar een goede mix van koplopers begroeide daken onder bedrijven, landschappen, gemeenten, waterschappen, provincies, financiële instellingen, en kennisinstellingen. We denken aan circa 20 personen.

Bij aanvang wordt gewerkt met een gemengde werkgroep die zich in eerste instantie op de verschillende toepassingsgebieden richt, zoals bedrijfspanden en bedrijventerreinen; overheidsgebouwen; huurwoningen en woningcorporaties; particuliere woningen en/of ziekenhuizen. Als na een aantal bijeenkomsten blijkt dat het beter is om te specificeren, bijvoorbeeld per toepassingsgebied of regio, dan bepalen de deelnemers aan de Green Deal of er deelgroepen afsplitsen, en hoe de samenwerking vorm krijgt.

De ondertekenaars van de Green Deal bepalen de samenstelling, focus en begeleiding van de werkgroep.

Bijeenkomsten

De werkgroep komt ca. zes maal bij elkaar, afhankelijk van de voortgang in de zoektocht. Voor 2014 is in twee bijeenkomsten voorzien en voor 2015 vier bijeenkomsten. De werkgroep-coördinatie valt onder de verantwoordelijkheid van initiatiefnemer Leven op Daken. Zij verantwoordt de verrichte inspanningen richting de financiers, en draagt zorg voor de benodigde monitoring en rapportage in de context van de Green Deal aanpak. De verwachte focus van de verschillende bijeenkomsten is:

Sessie 1: kennismaking, inventariseren pilots en bepalen focus (type gebouw, type toepassing, eventueel regio);

Sessie 2: genereren voorstellen voor nieuw maatschappelijk verdienmodel;

Sessie 3: bij elkaar brengen haalbaarheid nieuw maatschappelijk verdienmodel;

Sessie 4: inventariseren kansen en belemmeringen context;

Sessie 5: onderzoeken haalbaarheid kansen en belemmeringen context;

Sessie 6: laatste details (verfijnen maatschappelijk verdienmodel, benutten kansen en wegnemen belemmeringen); plan voor vervolg c.q. communicatie en opschaling.

Beoogde resultaten

Het concrete resultaat van de Green Deal zal zijn:

- Een nieuw maatschappelijk verdienmodel waardoor de toepassing van begroeide daken meer vanzelfsprekend zal zijn. In het verdienmodel is helder wat de nieuwe verdeling van investeren en baten zal zijn, en hoe hiertoe te komen;
- Toepassing van dit nieuwe maatschappelijke verdienmodel in drie tot vijf pilots, onder verantwoordelijkheid van de individuele deelnemers;
- Inzicht en overzicht van kansen en belemmeringen in de context van groene daken, inclusief hun haalbaarheid en werkwijze om de kansen te benutten en de belemmeringen weg te nemen.

Vanaf 10 september is het fotomateriaal beschikbaar van de ondertekening in Groningen en zenden wij u graag op aanvraag nog enig materiaal van gebruiksdaken naar u toe.

Contact:

Erik Steegman

Directeur Leven op Daken

e-mail: e.steegman@levenopdaken.nl

website: www.levenopdaken.nl

mob. phone: +31 (0)6 11 62 06 62

Tel.: +31 (0) 30 264 20 69.

Fax: +31 (0) 30 264 20 70

Bezoekadres Leven op Daken bv
Veldzigt 57 3454PW De Meern
Postadres:
Postbus 183 3454ZK De Meern